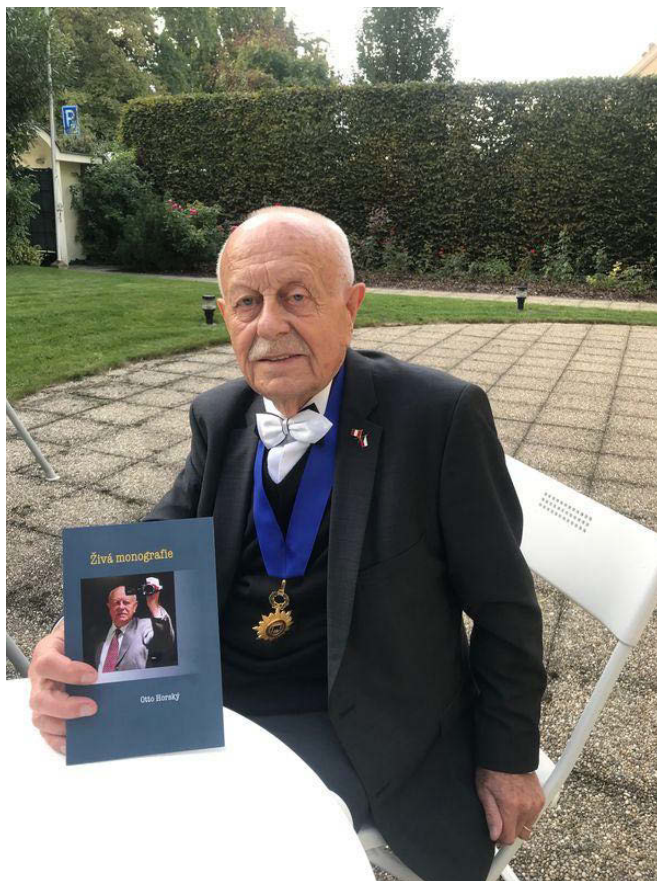

COMENDADOR

Otto Horský

Otto Horský

COMENDADOR

CESTA K UDĚLENÍ PERUÁNSKÉHO ŘÁDU

Přední strana:

Otto Horský po předání řádu Comendador představuje svoji knihu Živá monografie

Pevná papírová vazba:

Přední strana: Podle pověsti sám velký Inca vystoupil z vod jezera Titicaca

Zadní strana: Autorova cesta k udělení peruánského řádu

Otto Horský

COMENDADOR CESTA K UDĚLENÍ PERUÁNSKÉHO ŘÁDU

Text © Otto Horský, 2020

1. vydání jako e-kniha © Lukáš Vik, 2021

ISBN PDF formátu: 978-80-7536-317-6

Konverze do elektronických formátů:

grafik a webdesignér Lukáš Vik

www.lukasvik.cz

www.horsky.estranky.cz

PODĚKOVÁNÍ

Thanks

Komu pak patří poděkování? Především všem, kteří stáli vedle mne na této dlouhé cestě, vedoucí až k udělení peruánského státního ocenění. Cesta to nebyla snadná a byla již na samém počátku poznamenána odchodem milovaného člověka, smrtí mé manželky Olgy při výkonu zahraniční služby v Peru. Stála vedle mě obětavě až do posledního vydechnutí. Poděkování patří Ing. Flavio Ramosovi, hlavnímu odborníkovi INIE - ELECTROPERU v geotechnice, který vzhledem k vysoké kvalitě našich odborných služeb v Peru úspěšně prosazoval v mezinárodní soutěži naše projekty. Musím vzdát hold Ing. Karlu Drozdovi, který byl významnou odbornou oporou Technické kanceláře a stál u zrodu většiny mnou prosazovaných projektů. Poděkování patří všem dalším odborníkům, bez nichž by nebylo dosaženo výsledků, jejichž stopa je v Peru zřetelná do dnešních dnů, zejména Ing. Stanislavu Novosadovi, Ing. Richardu Barvínkovi, Ing. Vitězslavu Zamarskému a všem dalším spolupracovníkům. Za našimi dosaženými úspěchy bezesporu stál i československý velvyslanec Václav Malošik, který vždy dokázal zajistit diplomatickou cestou jejich podporu v Československu. Moje uznání patří Prof. Ivo Bartečkovi, který mě přizval do Expedice Titicaca 2004, jejímž byl organizátorem a vynikajícím vedoucím. Díky jemu jsem se do jezera Titicaca zamiloval. Moje velké poděkování patří peruánským velvyslancům, Albertovi Salasi Barahonovi, Marité Landaveri Porturas a Lilianě de Olarte de Torres Muga, kteří mě v mých peruánských aktivitách velmi významně podporovali a s nimiž mě pojí opravdové přátelství. Nemohu opomenout Klub H+Z ve zlínském muzeu, zejména Dr. Magdalenu Preiningerovou, která vždy ochotně zajišťovala pro peruánské velvyslanectví materiály týkající se života a díla Eduarda Ingriše a umožnila řadu významných česko-peruánských setkání na půdě muzea. Poděkování patří majiteli Zámku Letovice, Bohumilu Vavříčkovi, který s velkou laskavostí umožnil v prostorách zámku umístění mé trvalé výstavy fotografií a dokumentů s názvem „Padesát let kontaktů a spolupráce s Peru“ a ochotně spolupracoval při organizaci celé řady přátelských česko-peruánských setkání. Kurátorovi uvedené výstavy Ing. Jiřímu Chromému. Mému bratrovi Milanovi, který s velkou laskavostí a umem obohatil tuto knihu o jednu z kapitol z jeho ságy rodinného klanu Zatloukalů. A nakonec, a to hlavně, mé manželce JUDr. Marii Brunclíkové, která mi byla vždy spolehlivou oporou při všech mých peruánských aktivitách po roce 2002 a je jí až do dnešních dnů. Chybí snad jen moje vyznání, jak osobně chápu udělení Řádu, vysokého státního vyznamenání. Je velkou poctou pro jednoho člověka, ale zasloužili by si ji všichni kolem, kteří se nějakým způsobem podíleli na skutečnostech, které k tomu vedly. Proto, alespoň já, jim všem vyslovuji velké poděkování.

ÚVODNÍ SLOVO

Foreword

Bylo to někdy na jaře čtyřiasedmdesátého roku, když se mě předseda Českého geologického úřadu zeptal, spíše jen tak mezi řečí, co bych říkal práci v Peru. Ještě jsem nestačil ani nasucho polknout a on již dodával:

„Dělal bys v Limě vedoucího naší technické kanceláře“.

Patřím mezi lidi, kteří pojali přání pracovat jako odborný poradce v zahraničí již během studií na vysoké škole. Musím ale přiznat, že se mi v tom směru štěstí stále vyhýbalo, jak jen mohlo. Nejméně patnáctkrát to vyhlíželo velmi nadějně, patnáctkrát však z výjezdu sešlo. Jednou scházely peníze, jindy na poslední chvíli odřekl zahraniční partner. Byly také případy, kdy se termín odjezdu stále posouval z důvodů nedostatečné připravenosti na té či na oné straně, až nakonec z akce sešlo. S každým dalším návrhem jsem byl skeptičtější. Po čtrnácti letech soustavné přípravy na poradenskou činnost v zahraničí jsem byl pravděpodobně jazykově a odborně nejlépe připraveným zahraničním expertem.

Leč tentokrát jsem s úsudkem, že jsem se celá léta připravoval zbytečně, přece jen posečkal. Ze sdělení předsedy vyšlo najevo, že již mají připraveno několik odborníků a chybí jim vedoucí technické kanceláře. Původní plán byl založit v Peru smíšenou důlní společnost. Po čtyřletém zvažování však zvítězil záměr vytvořit v Peru první československou technickou kancelář v zahraničí, která by poskytovala technické služby a poradenskou činnost bez úplaty s cílem získávání kontraktů.

Bylo zapotřebí pouze schválení naší vlády. Byl to velmi zajímavý nápad a podle mého názoru rovněž perspektivní. Pro všechny případy jsem proto přikývl, i když se mi zdálo absurdní, proč bych měl být vybrán právě já, když ke schválení chybí jen několik dnů a ostatní kandidáty do technické kanceláře připravovali na tuto práci několik roků.

Jaké bylo moje překvapení, když zanedlouho volali z Českého geologického úřadu, že jsem byl schválen do této nové pracovní pozice. Mám se prý ihned začít připravovat, neboť odletím do Limy jako první a ti ostatní poletí až na můj pokyn, a to podle dalších potřeb technické kanceláře. Měl jsem půl roku na přípravu toho, s čím byli ostatní vybraní pracovníci seznámeni dva až čtyři roky předem. Nedostatek času byl přímo zoufalý. Jednak jsem musel do odjezdu urychleně dokončit všechny úkoly, na nichž jsem se jako jeden z vedoucích pracovníků Geotestu Brno podílel, jednak musely být vyřízeny složité pasové a vízové formality. Během těchto několika málo měsíců mě také čekalo osm náročných zkoušek na Institutu zahraničního obchodu v Praze. Nešlo o prokázání mých odborných znalostí z oboru, ale především o všeobecný světový přehled a vědomosti ze zahraničně obchodní branže. A samozřejmě šlo i o prokázání velmi dobrých znalostí španělštiny.

Když jsem v listopadu čtyřiasedmdesátého roku udělal závěrečnou souhrnnou zkoušku ze znalostí latinskoamerických reálií, myslel jsem, že to nejobtížnější jsem již zvládnul. Jenže opravdu náročná práce mě teprve čekala. Stručně řečeno - musel jsem navrhnout činnost budoucí technické kanceláře v Limě. Taková československá kancelář zatím nikde v zahraničí neexistovala, a tak chyběly zkušenosti, o které bych se mohl opřít. Jistě, některé západní státy již podobnou obchodní strategii s úspěchem uplatňovaly, dokonce i v Peru, ale k těmto informacím jsem neměl přístup. Nečekalo na mne jen vybudování pracoviště, úkol velmi složitý a náročný, ale hlavním cílem měl být obchodní přínos pro naši republiku. Měl jsem dosáhnout se svými spolupracovníky toho, abychom na základě našich odborných znalostí z různých oborů získali důvěru Peruánců natolik, aby s Československem postupně podepsali dohody o poskytování technických konzultací a služeb za úplatu. Tím by se investice vložené do zřízení technické kanceláře začaly vracet. A nejen to, kancelář se měla stát rovněž garantem rozvoje oboustranné vědecko-technické spolupráce na základě mezivládní dohody z roku 1971. Měla se spolupodílet na osvětové činnosti při propagaci Československa v Peru, být zárukou rozvoje vzájemných styků kulturních, obchodních a politických. Připravoval jsem se také na to, že budu v Limě a v dalších městech Peru pořádat výstavy, přednášet na univerzitách, hovořit o Československu v televizi či v rozhlase. Jako přidělenec obchodního oddělení v diplomatické funkci jsem měl mít na starosti i propagaci československých výrobků a prodej licencí. Bylo mi jasné, že můj pracovní den, alespoň prvních několik měsíců, potrvá od rána do večera, či přesněji řečeno dlouho do noci.

S nadšením a nechybějící odvahou jsem nastupoval se svou rodinou jednoho prosincového dne roku 1974 v Praze-Ruzyni do letadla. V mých zavazadlech nechyběl fotoaparát, geologický kompas, geologické kladívko a poznámkové bloky. Začala vznikat moje první kniha o Peru - *Peruánské postřehy*. V doslovu prof. Ivo Bartečka k této knize se mimo jiné uvádí:

„Nejvýraznější osobností, která pobývala v bývalém místokrálovství Peru, v Peru a v Bolívii, ve druhé polovině 20. století, byl Václav Šolc (1919–1995), ředitel Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur. Zanechal po sobě bohatou zeň etnologickou i literární. V první polovině 60. let pobýval V. Šolc na jezeře Titicaca a v polovině 70. let cestoval jádrem inckého impéria. Své dojmy zachytil v cestopisech Indiáni na jezeře Titicaca (1966) a Do země zlata (1978). Mimo jiné právě osobnosti Václava Šolce či Miloslava Stingla (1930) propojují Ottu Horského a jeho Peruánské postřehy s obecným zájmem české a slovenské společnosti o původní civilizace andských zemí. Všem zmíněným a dalším učarovala Latinská Amerika. Pokusili se – a to úspěšně – uskutečnit své představy – navštívit, poznat a popsat pro Evropana vzdálené prostory, být společně s hrdiny svých dětských snů a představ – s indiány. V těchto souvislostech přinášejí Otty Horského Peruánské postřehy svědectví o kontinuitě českého zájmu o mimoevropský kulturní odkaz na příkladu Jižní Ameriky. Pro budoucího zájemce o dějiny československé hospodářské politiky vůči Latinské Americe budou pak na příkladu Peru zajímavé a přínosné autorovy informace vážící se k tehdejším československým aktivitám v andské oblasti.“

Je pravdou, že mojí celoživotní láskou se stalo Peru. S touto zemí mám odborné, ale i přátelské a později hlavně pracovní styky již od roku 1966. Také snad proto mě Peruánci označují titulem Peruanista, čehož si moc vážím. Však mám od nich, tedy zejména od u nás dříve i nyní působících velvyslanců, četná písemná poděkování za přátelství a spolupráci.

Tato kniha je zaměřena na významné momenty v mém životě týkající se vzájemných vztahů mezi mnou, „Peruanistou“ a Peruánskou Republikou, vedoucí postupně k uznání mých zásluh vysokým státním peruánským vyznamenáním za zásluhy v diplomatické službě s titulem Comendador – Komtur. Aby bylo možno posoudit předkládanou knihu i z pohledu biografického, aby šlo popisované, zejména odborné události a dosažené výsledky ve vztahu k Peru zařadit do nějaké časové osy, snažím se to, byť jen velmi okrajově, v některých kapitolách knihy.

Jako celoživotní povolání jsem si zvolil inženýrskou geologii, zaměřenou zejména na výstavbu vodohospodářských a energetických děl. Mnou vybraný obor byl a je nejen vysoce náročný a zodpovědný, ale i nádherný, neboť zejména častý pobyt v přírodě a úsilí o její přetváření ku prospěchu člověka jsou jeho součástí. Tajně jsem při tom předpokládal a doufal, že tudy povede cesta i ke splnění mého dávného snu, osobního poznání života Indiánů, kteří mě vždy svým přirozeným způsobem života a sepětím s přírodou fascinovali. Nejdříve mě zaujaly komiksy o indiánech, vycházející v poválečných letech v časopise Junák, později, jako snad každého kluka, romány Karla Maye, J.F. Coopera, J. Londona, Enrique Stanko Vráze a dalších autorů. Zcela náhodou jsem se dostal ke knize od Herberta Rittingera „Sjížděl jsem dravé řeky – sám v peřejích Amazonky“, která na mě zapůsobila natolik, že jsem později, během studií na vysoké škole, vytvořil svoji vlastní fotomontáž „Snění na břehu Amazonky“. Jenže jsem neseděl na břehu Amazonky, ale na břehu české řeky Ostravice, kterou jsem na Amazonku upravil, včetně člunu, na němž dravou řeku sjíždím. Když jsem se náhodou dostal ke knize „Žena letí přes Andy“ od Inge Stölingové, v níž mě otevřela okénko do zaniklé říše Inků a do andských velehor, můj zájem se soustředil zcela konkrétně na Peru, tedy zemi s potomky Inků, zemi s největším počtem Indiánů v Jižní Americe, zemi tajuplnou, dosud ne zcela prozkoumanou, zemi s Amazonkou a divokými řekami, stékajícími z pohoří Kordiller, s dosud nevyužitým hydroenergetickým potenciálem. Zde se přímo nabízelo moje směřování k budoucímu uplatnění mých zkušeností v této oblasti. Cíl velmi smělý a daleký, ale ne nereálný. Uvědomoval jsem si však, že pokud chci proměnit cíl ve skutečnost, čeká mě dlouhá a náročná cesta, vyžadující disciplínu, pracovitost, vytrvalost, vstřícnost, vysoký stupeň adaptability a především, dokonalou znalost španělského jazyka. Dosažení vysoké odbornosti v mém oboru, včetně mezinárodního uznání, bylo nedílnou samozřejmostí. Proto jsem se od počátku své profesní kariéry inženýrského geologa, prakticky již během posledního roku studia a ihned po dokončení vysoké školy, nevyhýbal stát jako odborník v čele našich velkých, zejména vodohospodářských a energetických staveb a mnoho energie a vlastních finančních prostředků jsem věnoval získávání teoretických znalostí a praktických zkušeností nejen doma, ale v rámci tehdejších možností i v zahraničí.

Jak jsem již uvedl, kniha je věnovaná mé již dlouholeté spolupráci s Peru, která se plně rozvinula od roku 1974, kdy jsem byl pověřen naší vládou založit a uvést do praktické činnosti experimentální Technickou kancelář v Limě. V letech 1974 až 1976 jsem byl jejím vedoucím a podařilo se úspěšně rozvinout její činnost v mnoha oblastech, které jsou v knize uvedeny. Po těžké nemoci a smrti mé manželky Olgy jsem se vrátil domů a od roku 1977 pokračoval jako její konzultant a vytvářel doma příznivé podmínky pro přípravu do Peru odjíždějících odborníků a dalších průzkumných expedic, spočívající jak ve výběru vhodných odborných kádrů pro konkrétní projekty staveb, tak co se týče co nejlepšího a nejmodernějšího technického vybavení.

Protože jako již uznávaný zahraniční expert v oboru inženýrské geologie jsem musel působit i v jiných zemích, moje přímá osobní spolupráce s Peru byla až do roku 2004 přerušena, aby byla opět, po mém návratu z vědecké expedice na jezero Titicaca, znovu plně rozvinuta. Konkrétní výsledky této spolupráce s Peru jsou v knize uvedeny. Nebylo toho málo a je třeba zdůraznit, že zejména v případě našeho podílu při projektování významných vodohospodářských a energetických staveb, důležitých pro úspěšný ekonomický rozvoj této nádherné země, se jedná o hodnoty trvalého charakteru, které budou vždy pilířem vzájemného přátelství mezi našimi národy.

Komu tuto knihu věnuji? Zejména všem mladým lidem, kteří hledají svoji cestu za splněním svého snu. Zde chci být upřímný a musím dodat, že sny se snad plní jen v pohádkách, v nichž většinou vítězí dobro nad zlem a úspěch nad neúspěchem. Mluvme proto raději o směřování k určitému cíli, kterého lze za určitých příznivých podmínek a okolností dosáhnout. Tedy musí se především jednat o cíl dosažitelný, reálný. Když se vám podaří do svého povolání, nebo řekněme do nastoupené životní cesty se i zamilovat a přidá se k tomu cílevědomost, pracovitost, houževnatost, disciplína, ale i trocha štěstí, pak máte velkou naději, že se vaše sny přemění ve skutečnost a dosáhnete na vrchol svých tužeb a přání. Budete za to odměněni dobrým pocitem, že vaše životní cesta nebyla zbytečná.

Závěrem mého úvodního slova znovu podotýkám. Bez cílevědomé teoretické přípravy a sbírání praktických zkušeností doma a v zahraničí v předmětném oboru, v němž se chcete prosadit, bez důkladného studia cizích jazyků, zejména těch, týkajících se zemí, v nichž chcete působit, bez publikační činnosti, zejména v renomovaných domácích a zahraničních odborných časopisech, bez vytváření kontaktů s předními světovými odborníky daného oboru a konečně, i bez řádné přípravy zdravotní, vaše cesta nebude snadná a mohla by skončit zklamáním pro vás i zahraničního partnera v případě, že by náhodné okolnosti tomu chtěly a byli byste na zahraniční misi či jako poradci vysláni bez uvedené přípravy. Možná by to znamenalo, že by tomu tak bylo naposledy a nikdo by již o vaši odbornou pomoc nestál. Takových případů jsem během své životní cesty, bohužel, zejména v minulosti, zaznamenal několik.

PŘEDMLUVA

Preface

V mé knize *Paměti*, vydané v roce v roce 2012, jsem v předmluvě napsal: „*Nikdy jsem neopustil myšlenku sepsání paměti v časovém sledu událostí, pokud možno od mého zrození až do posledních okamžiků mého života, dokud ještě budu schopen přemýšlet a udržet ruku beze chvění na klávesnici*“ Uplynulo dalších několik let, píše se rok 2020. To, co jsem tehdy napsal, stále platí. Zatímco mé *Paměti* zachycují mé nádherné a šťastné dětství, studentská léta a první kroky po opuštění vysoké školy, již tehdy mi bylo jasné, že zvládnout to, co přišlo potom, asi nepůjde v jedné, byť sebeobsáhlejší knize, neboť jsem prožil několik životních etap a každá byla zcela jiná, v jiném prostředí, v jiném citovém vztahu, ba i v jiné jazykové, společenské, přírodní a klimatické oblasti. Znamenala ucelenou kapitolu mého života, jeden lidský život. Tak to i opravdu vnímám a cítím. Prožil jsem několik lidských životů a prožívám další, ten nejkrásnější, obklopen milující rodinou a vnoučaty. Ale aby to nebyla jen planá slova. V předchozích knihách jsem popsal své zkušenosti, ale i prožitá dobrodružství v Egyptě (*Nosičem vody v Egyptě*, © Nová Forma 2010), ve Španělsku (*Buenos días España*, © Nová Forma 2012), odbornou a diplomatickou činnost v Peru (*Peruánské postřehy* (©Repronis 2004 a 2008), osmiletou poradenskou a odbornou činnost v mém oboru na Kubě (*Osm roků na Kubě* (© Repronis 2007)). V knize *Cestopisné črty z levé a pravé kapsy* (© Nová Forma 2014) jsem popsal zkušenosti a zážitky z mnoha jiných zemích, v nichž jsem pracoval, nebo které jsem z odborného zájmu navštívil. A pokud tomu budou přát všemocné okolnosti a hlavně zdraví, moje tři roky odborného působení ve Španělsku v letech 1991 – 1994 jsou také ucelenou a samostatnou kapitolou mého života a rozhodně by stály za knižní zpracování. Zatím jsou uloženy v rukopisech a poznámkových blocích v samostatných složkách ve velké starobylé bedně ze začátku minulého století.

Protože však čas neúprosně letí a přibývají šediny, rozhodl jsem se, že dám nyní přednost sepsání všeho důležitého, co jsem, zejména ve své profesi inženýrského geologa, během dosavadního života vykonal. Vycházel jsem při tom z niterného pocitu, že díky šťastným okolnostem, někdo by řekl díky šťastnému osudu, jsem se jako odborník dostal k inženýrským stavbám, které mě vždy posouvaly odborně kupředu a což je třeba zdůraznit, ať doma, v Československu, nebo v Peru, nebo kdekoliv jinde v zahraničí, moje práce požívala vždy největšího stupně uznání a respektu. Vždy a všude byla ctěna moje předem stanovená podmínka, že k dosažení nejlepšího a nejbezpečnějšího řešení u náročných inženýrských staveb je třeba využít všeho, co nabízí současná úroveň vědy a praxe ve světě. Nebylo to vůbec jednoduché, neboť z důvodů nedostatku devizových prostředků jsme mnohdy zaostávali ve špičkových technologiích a v moderním technickém vybavení. Díky od počátku zavedené týmové spolupráci nejvyšší kvality odborníků a přímému propojení inženýrské geologie a geofyziky a dalších oborů ve všech fázích a etapách projekce, naše dosažené výsledky, publikované doma a v zahraničí v renomovaných odborných časopisech, získávaly postupně mezinárodní uznání. A to byl právě odrazový můstek k našemu uplatnění u těch největších vodohospodářských a hydroenergetických staveb v Peru, které jsou v této knize uvedeny, a které by neměly být zapomenuty.

Na rozdíl od jiných odborníků, kteří tvrdí, že popularizace pracovních výsledků odvádí od vědy a znevažuje pisatele, celý život jsem vědu a získané zkušenosti popularizoval, v tisku, rozhlasu, televizi, na fotografických výstavách a na mnoha přednáškách na školách, univerzitách, ale i v zájmových či odborných klubech a jinde. Dělal mi to radost, ale i zadostiučinění, že pracovní výsledky a získané zkušenosti se touto cestou dostávají i do široké veřejnosti a získávají stále větší podporu a uznání i nadřazených orgánů, včetně podpory finanční na zajištění špičkových technologií. Popularizační aktivitu jsem vyvíjel nejen u nás, ale i v jiných zemích, kde jsem působil, a zejména v Peru. Moje kniha *Curriculum vitae - monografie* (© Nová Forma 2016) přehledně komentuje mnou dosažené výsledky v profesních aktivitách. Moje další monografická kniha *Vita est a tortuosis iter - Život je klikatá cesta, aneb cestováním k naplnění osudu* (© Jan Sojnek 2017), je jejím podstatným rozšířením, jednak o další důležité události a pracovní výsledky v uplynulém roce, jednak jsou na DVD uvedeny v přílohách některá zaznamenaná vystoupení v rozhlasu a televizi, jsou uvedeny pasáže o mé činnosti uvedené v knihách jiných autorů, moje úvody a doslovy ke knihám jiných autorů, recenze a nekrology. Protože jsem za svého života stál v čele velmi důležitých, ale i velmi zajímavých a nádherných staveb doma i v zahraničí a vždy jsem o nich publikoval, považoval jsem za svoji povinnost tyto získané odborné a praktické zkušenosti shrnout do knihy *Soubor odborných publikací* (© GALIUM 2017). Kniha zahrnuje na DVD nejen všechny moje odborné publikace, vydané doma a v zahraničí v různých renomovaných časopisech a v materiálech z mezinárodních kongresů, ale i Power pointové přednášky (PPT) a seznam zásadních závěrečných zpráv pro projekty velkých a náročných staveb. Jedná se tedy o odbornou monografii.

Můj dvouletý pobyt v Peru byl nepřetržitým řetězem pracovního úsilí, které velmi rychle přineslo své plody. Ale byl i řetězem dosud nepoznaných dobrodružství, o nichž jsem napsal uvedenou knihu *Peruánské postřehy*, připravil a napsal scénáře pro televizní filmy *Peruánské postřehy* (1976) a *Geologové z Mantara* (1977) a participoval na scénáři filmu *Člověk proti horám* (1978), v němž se mimo jiné uvádí katastrofa českých horolezců v Peru pod Huascaránem. Přednášek o Peru doprovázeným bohatou fotografickou dokumentací a relací v rozhlasu jsem měl na toto téma bezpočet nejen v minulosti, ale vrátím se k nim i dnes. Pobyt v Peru však znamenal i kalich hořkosti ze ztráty mé milované ženy Olgy. Zemřela po dlouhém boji s rakovinou v roce 1976. Její touha po zahraničních zemích a po naplnění společenského poslání, jehož se velmi dobře a úspěšně zhostila, se završila předčasně. Měla pouhých 35 let.

Ještě za života Olgy jsem po neplánovaném návratu z Peru v roce 1976 připravil propagační a komerční cestu přes kontinent Latinské Ameriky, po stopách cestovatelů Hanzelky a Zikmunda. Náš tým byl ve složení: Otto Horský, geolog a vedoucí expedice, Jiří Vrožina - kameraman, Milan Švihálek - zpravodaj a publicista, oba z Československé televize v Ostravě, dále Jaromír Musial - novinář a zpravodaj čs. rozhlasu. Prostřednictvím československých podniků zahraničního obchodu jsem se obrátil na naše zastupitelské úřady ve všech zemích Latinské Ameriky po trase námi plánované cesty a spolu s nimi jsem vypracoval přesný plán a scénář cesty. To jest, které země navštívíme, v jakém pořadí, které stavby a projekty

Ing. Miroslav Zikmund, Otto Horský, Ing. Miroslav Zikmund jun. Zlín, 23.11.2018.

Dar od mého kolegy Ing. Jana Fouska k mým osmdesátým narozeninám. Vlajky zemí, v nichž jsem působil, zleva: Peru, Španělsko, Československo, Kuba, Irák.

nafilmujeme a o nich napíšeme a budeme je propagovat ve světě a po návratu domů i v televizi, rozhlasu a v dalších mediálních prostředcích. Konkrétní plánovaná místa a scénáře, v nichž bylo samozřejmě zahrnuto i Peru, jsem potom projednal s podniky zahraničního obchodu, abych od nich získal finanční prostředky na realizaci cesty. Tak se mi podařilo získat podporu od Polytechny, Exica, Strojexportu, Pragoinvestu, ČKD, dále od Geotestu Brno a Stavební geologie Praha. Celkem mi bylo přislíbeno skoro 60 tisíc dolarů, což by v té době stačilo jako počáteční investice na realizaci tohoto záměru. Škodovka nám přislíbila pro tuto cestu zdarma dva speciálně připravené automobily ŠKODA. Celá akce skončila na nesouhlasu generální ředitelky čs. televize, která si nechtěla pálit prsty, a to i přesto, že jsem u ní v Praze osobně dvakrát intervenoval a ředitel Ostravské televize tuto cestu vehementně podporoval. Jiří Vrožina to pak vyřešil tak, že odešel do exilu do Austrálie, kde založil vlastní studio. Milan Švihálek po zákazu cesty vážně onemocněl. Působil však dál jako velmi úspěšný redaktor Ostravské televize. a to až do odchodu do důchodu. Dnes je velmi úspěšným spisovatelem a mým váženým přítelem.

Náhodné souvislosti, které mě od dětských let spoluvytvářejí život, tomu chtěly, že v roce 2002 jsem byl přizván do vědecké expedice „Titicaca, 2004 CZ“. V rámci psychické a fyzické průpravy na náročný dvouměsíční pobyt ve vysokohorských Andách v Peru jsem musel prokázat fyzickou zdatnost výstupem na nejvyšší horu Řecka, Míticas v pohorí Olymp (2917 m). Expedice Titicaca se v roce 2004 realizovala a její výsledky přinesly kýžené ovoce, jež s chutí požívám dodnes v různých populárních a populárně-vědeckých člancích, knihách, výstavách fotografií a přednáškách. vystoupeních v rozhlasu a televizi. Jejich soupis je obsahem této knihy.

Co mě přivedlo k tomu, že jsem napsal již uvedenou více méně komplexní monografii, *Vita est a tortuosis iter - Život je klikatá cesta?* Protože tomu tak opravdu je. Je to dlouhá a klikatá cesta za poznáním, za získáním životních a pracovních návyků a zkušeností. Cesta plná překážek, na níž je mnohdy třeba činit zásadní rozhodnutí, která mohou být někdy dobrá, jindy špatná. Ale i když někdy dojde ke špatným rozhodnutím, je třeba se z nich poučit a jít dál za svým vytčeným cílem. A vězte, že většinou i to špatné se v dobré obrátí a ukáže se, že tomu tak asi muselo z nějakých jiných důvodů být. Všechny bitvy v životě, které prožíváme ve jménu splnění svých snů, svých cílů, nejsou vedeny nadarmo, pokud jsme schopni je akceptovat, přijmout a pochopit, že nás něčemu naučily. A jak pravil Pablo Coelho ve své slavné knize Alchymista: „Když něco opravdu chceš, celý Vesmír se spojí, abys své přání uskutečnil“. Nepochybují o tom, že mě byl Vesmír vždy nakloněn. Moje cesta byla poznamenána úspěchy i neúspěchy, nevýslovným štěstím, ale i utrpením, velmi riskantními okamžiky, které mě zocelily a díky tomu, že jsem je přežil, přesvědčily, že moje cesta je správná a má smysl po ní dále jít. Výzvy i nadále, byť v pokročilém věku, stále přijímám a neoddávám se jen blahovolným vzpomínkám na to, co bylo, ale žiji proto, co je. Proto jsem se rozhodl zachytit v celé úplnosti můj dosavadní, hlavně profesní život, v poměrně obsáhlé knize „Živá monografie“ (© Nová Forma, 2019). Proč živá? Protože zatím žiji. Kniha žije spolu se mnou a je stále doplňována, aby jednou, až nebudu mít dostatek sil, byla uzavřena bez slovíčka živá.

Moje aktivity jsou zatím stále rozsáhlé a dějí se věci či události, které jsou významné a je třeba je doplňovat. Ještě v témže roce, tedy v roce 2019, záhy po vydání této knihy, jsem obdržel od peruánské vlády státní Řád „Za zásluhy v diplomatické službě“ s titulem Comendador - Komtur. A právě o tom je tato moje nová kniha, v níž se snažím o zdůraznění všech souvislostí, vedoucích postupně až k udělení tohoto vysokého státního peruánského ocenění..

Během roku 2020 se stalo mnoho dalších velmi zajímavých událostí, jako třeba 20. ledna setkání s peruánským novinářem z Limy Tomášem Niedrem na půdě peruánské residence za účasti bývalého českého velvyslance v Peru, pana Pavla Bechného. Při té příležitosti jim a paní peruánské velvyslankyni Lilianě de Olarte de Torres Muga, byly předány komplexní informace o mých aktivitách jako podklad k případnému použití pro tisk a sdělovací prostředky, a to jak česky, tak španělsky. Na vyžádání bývalého peruánského velvyslance v Praze Alberta Salase Barahony byly zaslány na limskou Hudební univerzitu (bývalá Hudební konzervatoř) hudební a jiné materiály, týkající se života našeho významného skladatele, interpreta, cestovatele, dobrodruha a mořeplavce, autora písně „Teskně hučí Niagara“, Eduarda Ingríše. Moje nové zajímavé články či informace, týkající se Peru a vzájemné spolupráce, jsou uveřejněny na blogu www.klubhz.cz.

Poradenská činnost v zahraničí někdy vyžadovala i kus sebezapření a odvahy. Přechod na druhou stranu řeky Mantaro v Peru po tradičním indiánském provazovém mostě byl pro mě opravdu velmi náročný. Foto Ing. Jaromír Knejzlík, CSc, 1976.

01 – Instituto Cervantes - přednáška

Lecture at Instituto Cervantes

Svoji dnes již více než padesátiletou spoluprací se španělsky mluvícími zeměmi, zejména však s Peru, jsem zúročil na přednášce v Institutu Cervantes v Praze dne 12. Května 2015. Přednáška na téma „*Projekty, expedice a objevy: retrospektivní pohled na Peru*“, byla simultánně tlumočena a doplněna bohatou faktografickou a fotografickou dokumentací.

Tato přednáška pro mě v podstatě znamenala završení mých dnes již více než padesátiletých kontaktů a spolupráce se španělsky mluvícími zeměmi, ale zejména s Peru. Na její úvod jsem uvedl: „Zatímco každý cestovatelský úspěch je vysoce hodnocen a uváděn v literatuře a jinde po mnohá desetiletí, neřku-li staletí, důležité stavby, na nichž se významným způsobem podepsali čeští experti, zůstávají v zapomnění. Abych tuto chybu alespoň trochu napravil, uvedu některé aktivity, které se zapsaly do historie kulturní a odborné spolupráce mezi Peru a Československem, nebo později mezi Peru a Českou republikou“.

Moji nejbližší spolupracovníci, odborní kolegové, zleva Richard Barvínek, Stanislav Novosad, Karel Drozd. Vpravo Otto Horský.

Velmi mě těší, a dá se říci, že je přímo symbolické, že se na moji přednášku dostavili i někteří moji nejbližší odborní kolegové. Byli to právě oni, kteří stáli spolu se mnou od sedmdesátých let minulého století u zrodu velmi zajímavých projektů a přispívali svojí vysoce odbornou činností, ale i svým velmi přátelským, lidským a vstřícným postojem k prohloubení

vztahů přátelství a spolupráce mezi našimi zeměmi. Je pro mě potěšující, že v knize „Čechy a Peru – historie a umění, dějiny vzájemných kulturních vztahů“, hodnotí profesor Pavel Štěpánek v kapitole Cestovatelé druhé poloviny 20. století významný přínos cestovatelů Hanzelky a Zikmunda, Václava Šolce, Otto Horského, Miloslava Stingla, Mnislava Zeleného, Bohumila Janského, V. Plešinger a dalších, včetně významných žen, cestovatelek, jako např. Evu Faránovou Barriosovou, Olgu Kamdertovou, Olgu Vilímkovou, Kamilu Šimkovou-Broulovou a další. U všech hodnotí nejen cestovatelské a jiné úspěchy, ale i jejich záslužnou práci literární, reportérskou, ale i odborně profesionální, které významným způsobem přispěly k rozšíření znalostí o Peru a k prohloubení přátelských vztahů mezi oběma zeměmi.

Na úvod přednášky jsem také zmínil slova předchozího velvyslance Peru v ČR, Dr. Alberta Salase Barahony: „*Otto Horský, profesí inženýrský geolog, od mládí projevoval sklon k dobrodružství a cestování do jiných oblastí světa. Tato touha ho postupně přivedla k orientaci na tradiční peruánskou kulturu a ke snaze přiblížit se životu tamních indiánů. Byl si vědom skutečnosti, že k naplnění tohoto snu je zapotřebí dobře zvládnout španělsky jazyk a zejména se stát dobrým odborníkem ve své profesi*“.

Na pozvánce Institutu Cervates na moji přednášku bylo uvedeno: „*Inženýr Otto Horský si v roce 1974 splnil svůj sen žít v Peru, kam byl vyslán jako diplomat a ředitel tamější technické kanceláře, aby pomohl s rozvojem vzájemné vědecko-technické spolupráce. Jeho nadšení pro věc a vzdělání v oboru geotechniky mu dopomohly k uskutečnění řady projektů*“. Na to jsem samozřejmě musel reagovat takto: „Sny se snad naplňují jen v pohádkách. K uskutečnění mého snu žít a pracovat v Peru došlo po 14 letech cílevědomé přípravy na poslání zahraničního experta“. Příprava byla následující:

- Studium cizích jazyků, zejména španělštiny a angličtiny, ale i němčiny
- Korespondence se zahraničními univerzitami, zejména s Latinskou Amerikou a Španělskem (od roku 1965)
- První moje publikace ve španělštině ke zviditelnění: „*La ingeniería geológica en Checoslovaquia*“ Vydavatel: Universidad de Barcelona, 1967.
- Měsíční hostování na geologické fakultě univerzity v Barceloně, 1967.
- Spoluúčast na projektu rozvojového programu spojených národů: „*Rozvoj získávání podzemních vod v oblasti altiplana*“ – 1967
- Autor nabídkového projektu pro Ecuador: „*Exploración de aguas subterráneas en Ecuador y su desarrollo*“, Estudio preliminar, 1970.
- Autor nabídkového projektu „*Možnost uplatnění inženýrské geologie a hydrogeologie v republice Peru*“, 1971, s následující tematikou: A - Inženýrská geologie: *Řešení otázek stability a bezpečnosti přirozených hrází lagun, návrh na jejich sanaci a energetické využití.*
B - Hydrogeologie: *Vztah povrchových a podzemních vod, hydrogeologický průzkum pouštních oblastí.*
- Nelze opomenout i cílevědomou přípravu fyzické a psychické zdatnosti jako přípravu na odlišné podmínky životního a sociálního prostředí a vysoké pracovní nasazení.

- 1971 - Podepsána mezinárodní dohoda o vědecko-technické spolupráci. Za Československo podepsal Andrej Barčák, za Peru Luis Arias Graciani.
- 1974 – jmenován vedoucím experimentální technické kanceláře v Limě - Peru. Ne jen jako expert v oblasti oboru inženýrské geologie, což byl můj celoživotní cíl, ale i jako iniciátor, zpracovatel, koordinátor a organizátor projektů a jiných činností, jako garant rozvoje vědeckotechnické spolupráce mezi oběma zeměmi a zároveň jako diplomat, Obchodní přidělenec, na Československém velvyslanectví v Limě, Agregado comercial, Attaché d'affaires .

01.1 - Základní cíle a úkoly technické kanceláře v Limě

The basic goals and tasks of the technical office in Lima

Mezi základní úkoly TK v Limě patřilo: ● realizace předinvestičních studií ● získávání tendrů na projekty a investiční výstavbu ● návrhy na rozšíření servisních služeb ● předávání výrob, které budou v Československu utlumeny ● spolupodílíctví na vyhledávání ložisek neželezných rud ● prodej licencí a patentů ● spolupráce v oblasti kultury, školství a vědy, výměna stážístů ● propagace vysoké úrovně techniky a vědy v Československu.

Některé výsledky činnosti TK v letech 1974 - 1976

- Myšlenka spolupodílíctví na vyhledávání ložisek nerostných surovin byla záhy z politicko-ekonomických důvodů opuštěna ● Prodej licencí a patentů pro administrativní potíže v ČSSR zůstal na mrtvém bodě ● Velmi úspěšná byla činnost Chirany (prodej stomatologických souprav, rentgenových přístrojů, sterilizátorů) a Metalimexu a Kerametalu (v roce 1976 byla podepsána dlouhodobá dohoda na dodávky nerostných surovin) ● Velmi úspěšná byla rovněž činnost Pragoinvestu a servisní skupiny dielelektráren SKODA – Grupos electrógenos – elektrifikace 22 měst (Ayacucho, Huánuco, Tarapota, Nazca, Chachapoyas, Tumbes a další)
- Byly navázány vztahy odborné spolupráce s univerzitami, s projekčními kanceláři a s některými významnými státními podniky a institucemi, jako např. s CONAPS (Dirección General de Capacitación y Promoción Social), ENRAD-PERU (Empresa Nacional de Radiodifusión del Peru), Empresa Nacional de Minería – Huaráz, COFIDE (El banco de desarrollo del Peru), INDUPERU (Empresa Estatal Industrias del Peru), Promotora Industrial Peru S.A., Consultores Andinos Asociados (zájem o vytvoření smíšené projekční kanceláře), INCITEMI (Instituto Científico y Tecnológico Minero).

I v dalších výše uvedených činnostech technické kanceláře bylo dosaženo dobrých výsledků, například při výměně stážístů, v odborných konzultacích na ložisku stříbra Laica Cota u jezera Titicaca, v oblasti zemědělství při zakládání zemědělských družstev. Byl připraven projekt sklářského kombinátu v Piscu, včetně dodání naší technologie a projekt kovárný v Trujillu. Nejlepších výsledků však bylo bezesporu dosaženo díky správně stanovené intervenční a obchodní strategii v oblasti předinvestičních studií a tendrů na projekty a jejich realizaci v inženýrské geologii a geotechnice, mezi něž zejména patří:

● Navázání přímé odborné spolupráce mezi naší technickou kanceláří a INIE – ELECTROPERU (Instituto Nacional de Ingeniería Eléctrica) ● Poskytnutí nejlepších, světově uznávaných odborníků v inženýrské geologii a geotechnice pro realizaci poradenských služeb (Ing. Novosad, CSc, Ing. Karel Drozd, CSc, Ing. Richard Barvínek, CSc, Ing. Vítězslav Zamarský, CSc, Ing. Jaromír Knejzlík, CSc a další). ● Seznámení peruánské odborné veřejnosti s úrovní oboru inženýrské geologie a geotechniky v Československu a jinde ve světě na přednáškách a účast na kongresech a seminářích v Peru (např. cyklus přednášek Ing. Karla Drozda a Ing. Otto Horského v Electroperu, v Colegio de los Ingenieros, na Univerzitě San Marcos a v Electroperu, aktivní účast na celonárodním energetickém kongresu Electroperu v Arequipě

● Propagace v peruánské televizi (dva hodinové pořady o Československu, přímé vystoupení členů technické kanceláře), v rozhlase a ve sdělovacích prostředcích. ● Poskytnutí expertních služeb pro projekty energetických děl: El Sheque, Mantaro II - Restitucion, El Fraile, Charcani 5, Mantaro Derrumbe, Tumbes, Rentema, Puente Cinsel, El Chorro, Majes, Taycaja. ● Výzkum základové půdy a seizmického zatížení hutního kombinátu v Arequipě, posouzení ložiska kaolinu v Huarázu, posouzení stability svahů na Machu Picchu ● Konzultace v oblasti hydrogeologie a závlahových systémů.

Otto Horský na štěrkové terase v Limě v roce 1976. Foto Olga Horská, 1976.

V následujícím uvádím podrobněji některé výsledky činnosti Technické kanceláře v Peru, realizované projekty, reakce v tisku na ně či reakce spolupracujících peruánských organizací.

Češi realizují studie pro hydrocentrálu na řece Tayacaja. La Prensa, 6.12.1975, Lima

Překlad článku: Na Institutu Energetických a Elektrotechnických služeb československý podnik Polytechna podepsal včera kontrakt na poskytnutí geotechnických průzkumných prací pro hydroelektrárnu Restitución. Tato hydrocentrála, umístěná na řece Tayacaja (Huancavelica) je III-tí etapou hydroenergetického díla Mantaro bude produkovat 220 mil.KW elektrické energie a tato energie bude začleněna do propojeného systému, který funguje od roku 1979. Institut realizuje definitivní studii díla, do níž budou kontrahované práce zahrnuty.

Smlouvu podepsali Ing. Emilio Navarro Talavera, ředitel Institutu a Ing. Otto Horský, jako reprezentant podniku pro zahraniční technickou spolupráci „Polytechna“, Obchodní přidělnec Československého velvyslanectví v Peru, Ing. Otto Horský, konstatoval, že výchozím základem je vysoká úroveň československých odborníků, která je garantem úspěšného rozvoje spolupráce mezi oběma stranami. Podle podepsané smlouvy, Polytechna realizuje průzkumné geotechnické práce a provede výpočet horninového napětí metodou konečných prvků v oblasti budoucí podzemní hydrocentrály. Za tyto práce obdrží 800 000 tisíc švýcarských franků, což odpovídá 500 milionů peruánských peso. Projekt byl prohlášen za „sektorovou prioritu“, vzhledem k podmínkám a technické složitosti, které tento typ prací vyžadují,

Cyklus přednášek Ing. Karla Drozda pod záštitou INIE a za spolupráce a s podporou československé Technické kanceláře v Limě, ve spolupráci s Ing. Otto Horským. Témata přednášek byly následující:

- 13.2.76 Problemas de Estabilidad de Taludes e Influencias Sísmicas. Problematika stability svahů a seismické vlivy.
- 19.6.76 Determinación de deformabilidad de las rocas (Pruebas de campo y de laboratorio). Určení deformačních vlastností hornin (Polní a laboratorní zkoušky).
- 11.3.76 Determinación de resistencia al corte. Určení smykové pevnosti hornin.

- 01.4.76 Determinación de la intensidad de los esfuerzos. Určení intenzity smykové pevnosti hornin.
- 29.4.76 Métodos estereográficos en la solución de problemas de estabilidad de taludes. Stereografické metody při řešení problémů stability svahů.
- 06.5.76 Investigaciones geotécnicas para la Planta Hidroeléctrica subterránea de Machu Picchu. Geotechnický průzkum pro podzemní hydrocentrálu Machu Picchu.

RŮZNÁ PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST A KONZULTACE

Ing. Karel Drozd, CSc, Ing. Otto Horský, CSc, Ing. Vítězslav Zamarský, CSc

- COFIDE , La Corporación Financiera de Desarrollo, S.A. Arequipa, 28.1.1976. Přednáška: Metody geotechnického výzkumu v souvislosti s výstavbou hutně-metalurgického kombinátu v Arequipě. Dále poskytnuty 2x odborné konzultace.
- INCITEMI, Vědecko-výzkumný hornický ústav, odborné přednášky a konzultace v následujících oblastech:
  - spolupráce v oblasti ložiskové geologie, projekce a průzkumná činnost
  - usměrnění výlomových prací na povrchovém lomu železných rud MARCONA
  - problematika podzemní těžby v měděných dolech (Prof. Mario Samamé Bogio).

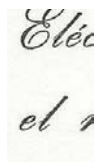
JUNTA CARTAGENA, založena V Quito 26.5.1969. Právnícký mezinárodní subjekt pro proces integrace. V měsících II, III/1976 byly poskytnuty 4 konzultace na téma ochrana života a majetku při zemětřeseních, vytvoření propagačně výchovných materiálů jak se bránit nepříznivým následkům zemětřesení. Následně byla přednesena přednáška „Metodika zkoušek pro stanovení základních parametrů ve vztahu základová půda – projektovaná konstrukce“.

AGRICULTURA: 13 zemědělských družstev v oblast Barranca severně od Limy. Vystoupení před zemědělci, kteří právě založili nebo se chystali založit zemědělská družstva. Přednáška a diskuze na téma „Zkušenosti československých odborníků při rozvoji zemědělství a zemědělská technika – traktory ZETOR, Agrostroj atd.

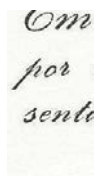
V následných letech byla realizována spolupráce na soukromé komerční bázi, tedy bez účasti československých státních subjektů. Reprezentant Technické kanceláře Ing. Novosad, CSc působil v Peru jako konzultant v případech ohrožení významných staveb nebo historických objektů svahovými pohyby. V roce 1998 provedl v Peru školení o postupu při ohrožení naftovodu svahovými pohyby a sesuvy pro Petroperu s.a. Zúčastnil se také odborné mise významných světových odborníků při posouzení možných svahových pohybů, které by ohrožovaly významnou světovou památku, jeden ze sedmi divů světa, Machu Picchu.

Přednáška Otto Horského na kongresu „Congreso Nacional de Ingeniería Mecánica, Eléctrica y Ramas Afines, Arequipa 1975).

**Téma: Metodos de las investigaciones geotécnicas para las obras hidrotécnicas.
Metody geotechnického průzkumu pro vodohospodářské stavby.**

Elec
el

Om
por
sento

Pozvánka na slavnostní ocenění nejlepších prací přednesených na kongresu III CONIMERA v Arequipě.

President organizátorské komise třetího národního kongresu Strojní elektrotechnika a příbuzné obory, má tu čest pozvat Ing. Otto Horského na ceremonii předání ocenění vítězům předložených prací na III Conimera, který byl realizován v Arequipě ve dnech 13 až 17 července. Slavnostní předání se bude realizovat v Kolegiu Inženýrů Peru , Avenida Arequipa 4947, Miraflores, ve čtvrtek 7 srpna, ve 12.30 hod.

Emilio Navarro Talavera, využívá této příležitosti, aby Vám vyjádřil svou vděčnost za laskavou účast na tomto aktu a znovu vyjádřil své pocity úcty a speciálního uznání.